Tilpas grovfoderstrategien til ny udledningsbaseret regulering

Kim Jørgensen, Toftlundgård
Jacob Krog, SEGES Innovation

Plantekongres 7. januar 2026

UDVIKLINGSPULJE FOR PLANTESEKTOREN

SEGES INNOVATION

Foto: Henning Sjørslev Lyngvig

Toftlundgård

Kim Jørgensen gift med Heidi

Driver Toftlundgård med 210 ha jord og 35 ha skov

Har 350 holstein køer ydelse på knap 15.000 kg EKM

Fodre 2/3 majs og 1/3 græs

Bor syd for Vejen

Udleder til Knudedyb

Ca. 1.000 mm nedbør om året

Gennemsnitlig retention på 52

TOFTLUNDGÅRD

GENETICS | INNOVATION | FARMING | SCIENCE

Beliggenhed

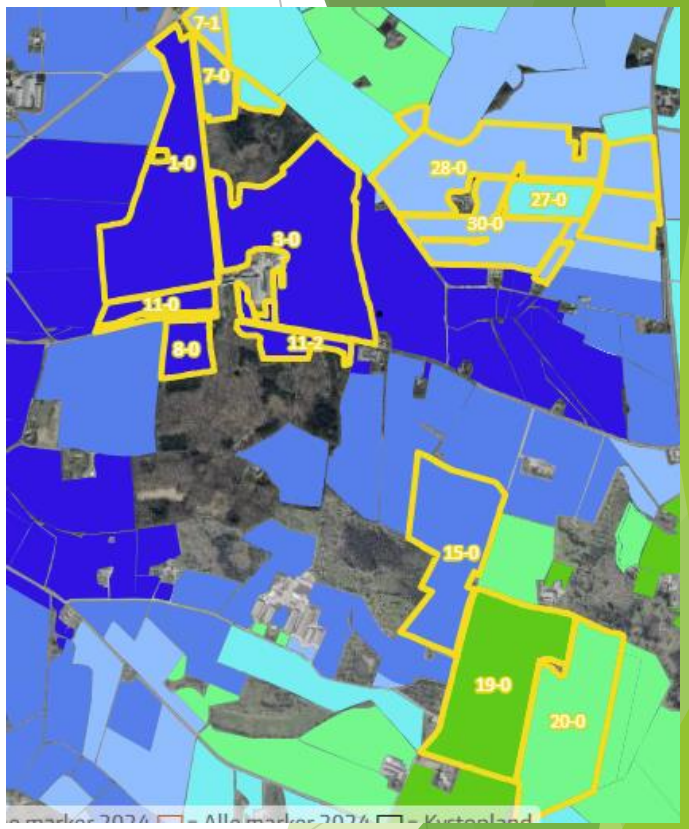

Udledningskortet er på landmand.dk

TOFTLUNDGÅRD

GENETICS | INNOVATION | FARMING | SCIENCE

Tilpasning til udledningskvote

Aktuelt afgrødevalg

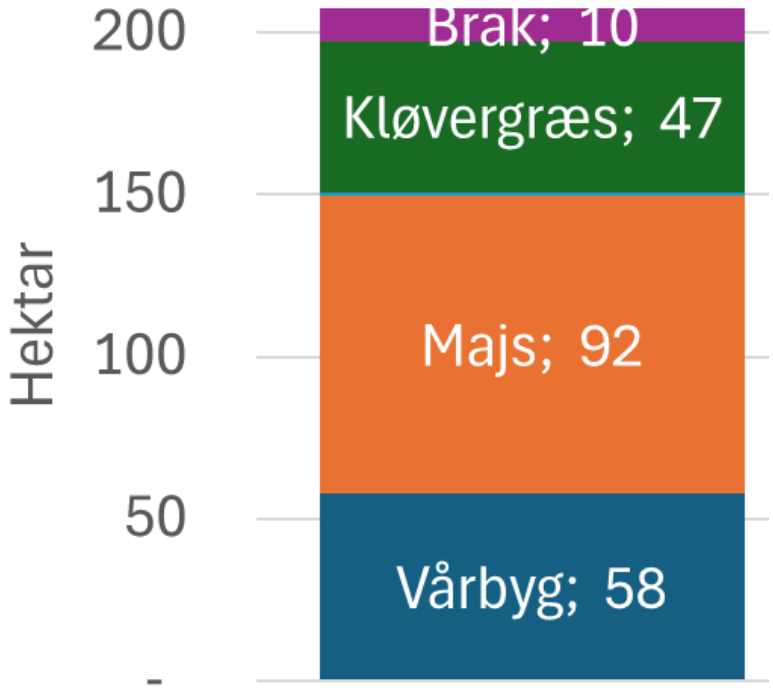

Tilpasning

- Udledningskvote 4.026 kg N
- Behov for 47 pct. reduktion i udledning til Knudedyb
- Mulige afgrødefølger med lavere udvaskning
- Placering i forhold til retention

SEGES INNOVATION

Forskel i kvotetildeling mellem FLAD og VISA

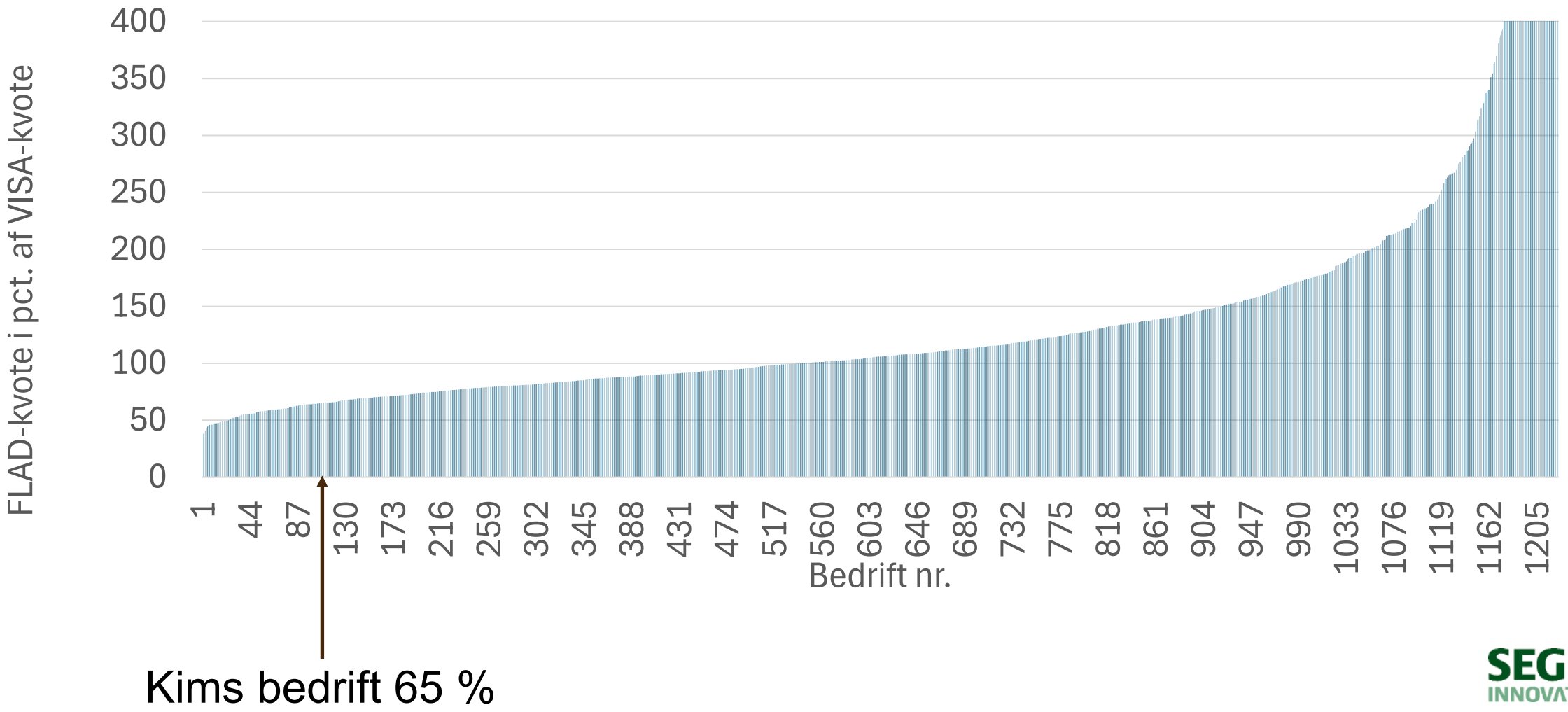

SEGES INNOVATION

Retentionen varierer mellem marker

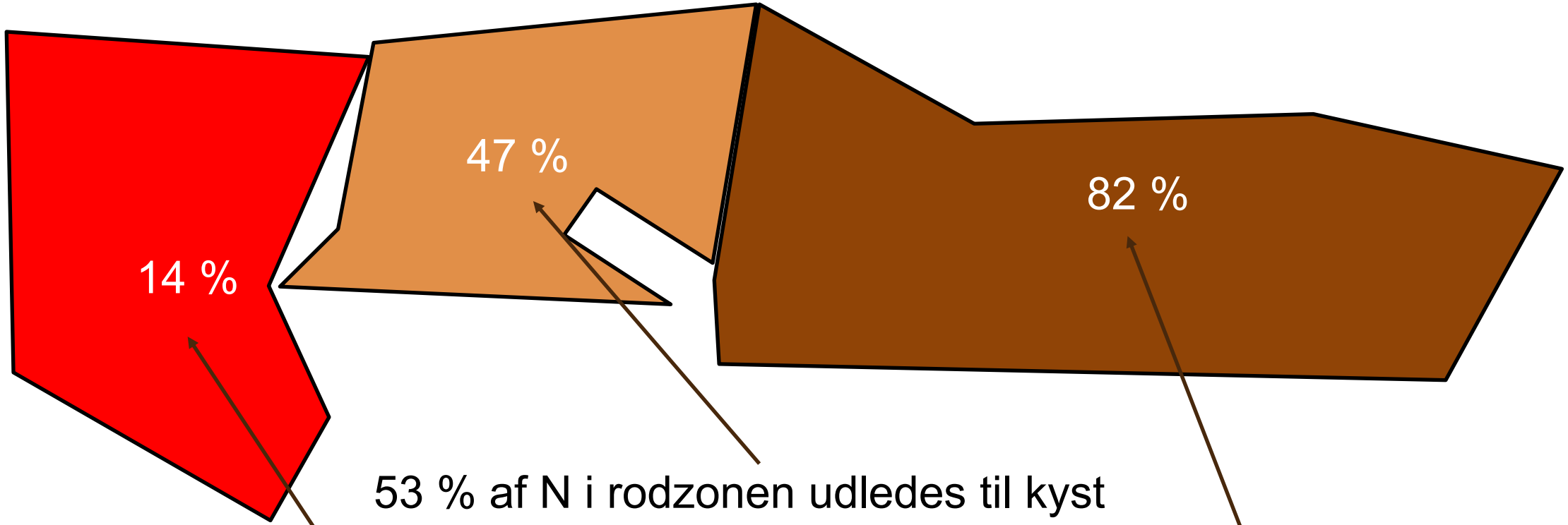

53 % af N i rodzonen udledes til kyst

18 % af N i rodzonen udledes til kyst

86 % af N i rodzonen udledes til kyst

SEGES INNOVATION

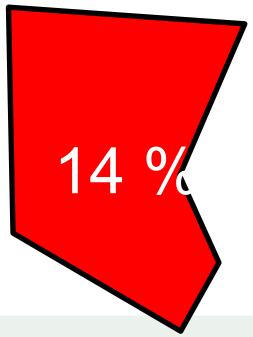

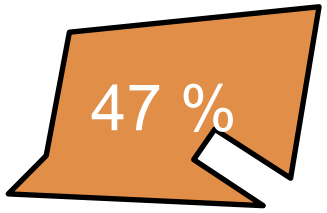

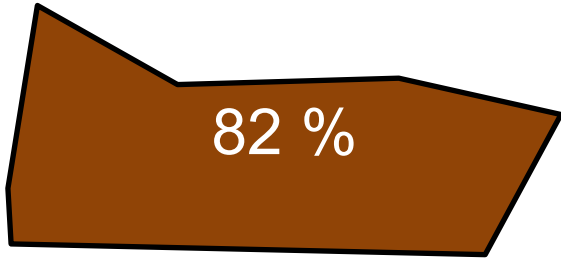

	Mark 1	Mark 2	Mark 3
Udvaskning fra rodzonen Kg N/ha	~~45~~ **30**	~~45~~ **30**	~~45~~ **30**
Retention, pct.	14	47	82
Udledning til kyst kg N/ha	~~38,7~~ **25,8**	~~23,9~~ **15,9**	~~8,1~~ **5,4**

SEGES INNOVATION

Afgrødevalg som virkemiddel (grovfoder)

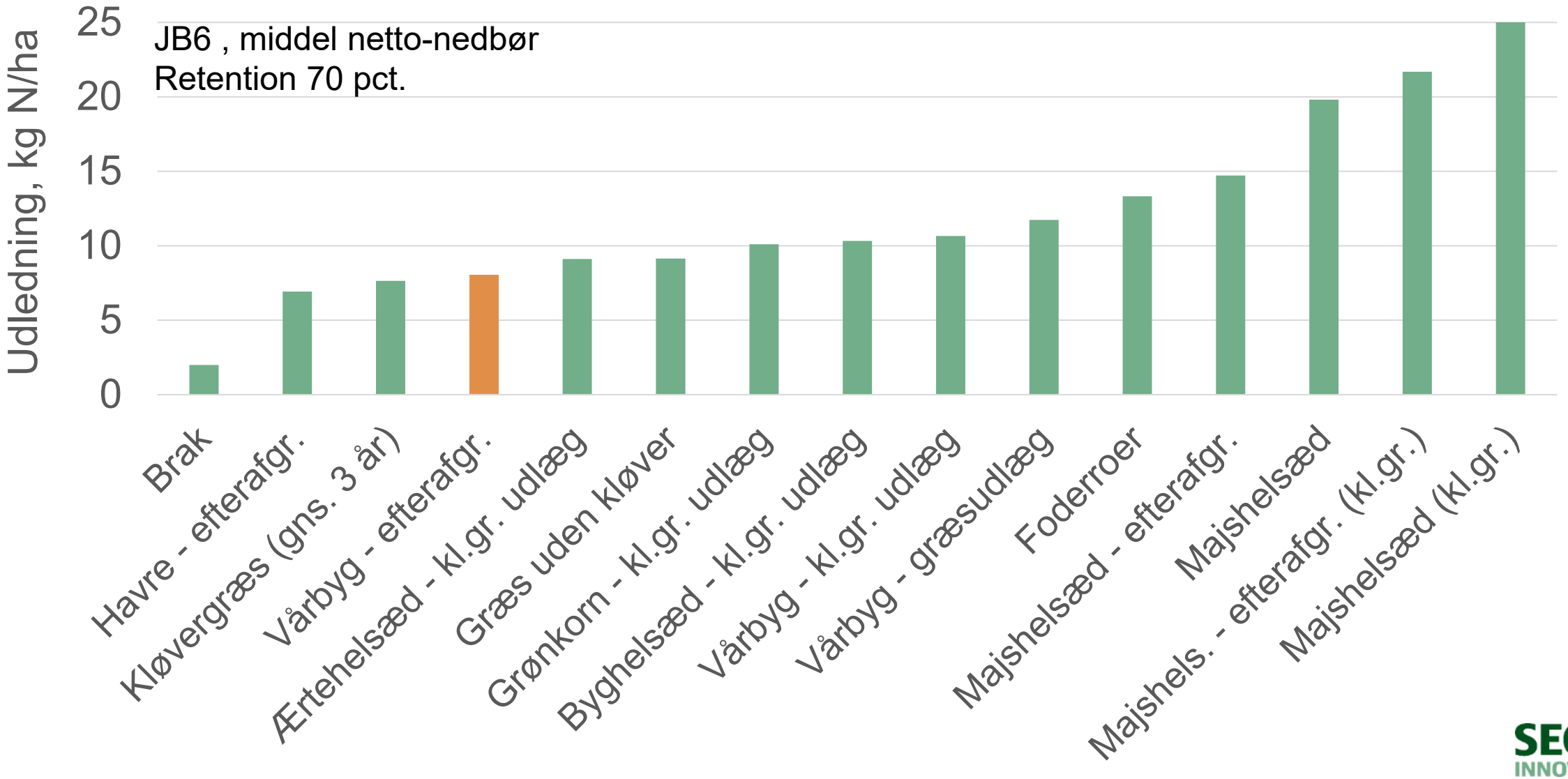

SEGES INNOVATION

Areal og retention på Kims bedrift

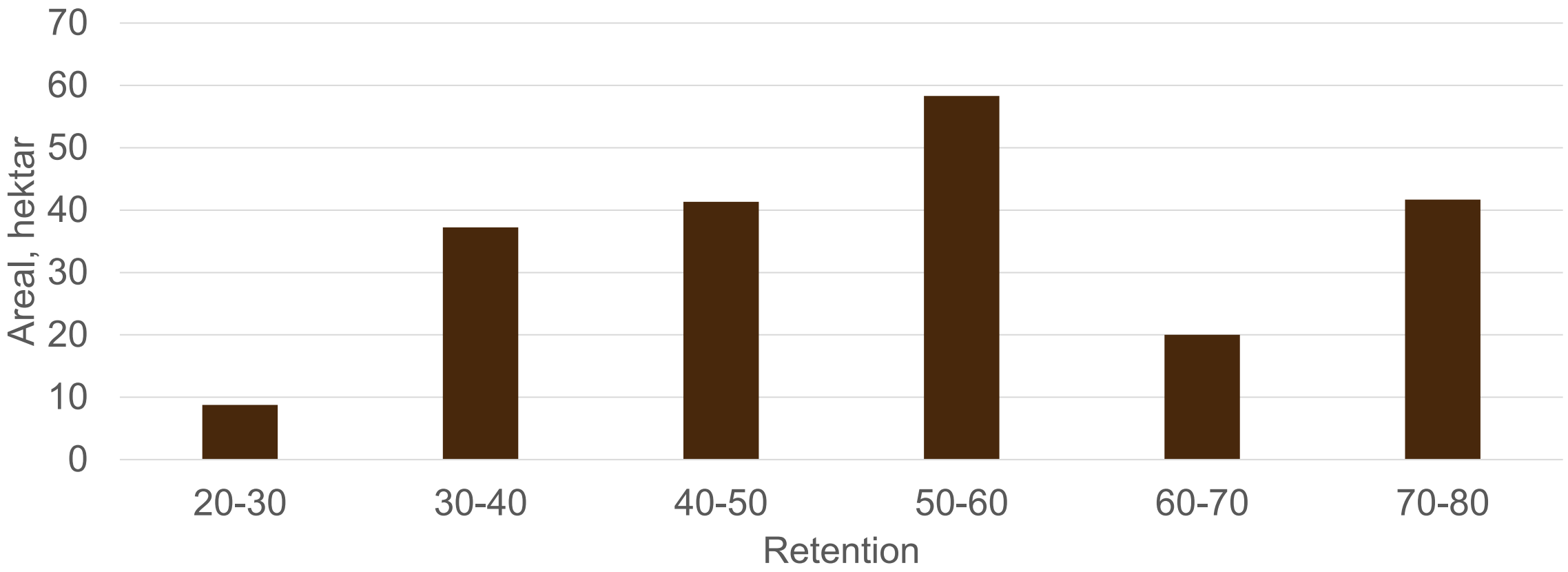

SEGES INNOVATION

Tilpasning til udledningskvote – flere veje til målet

	Til arealer med middel retention	Til arealer med høj retention
Sædskifte nu:	**Græs og korn**	**Majs og korn**
• Vårbyg, efterårsudl. kl.græs	• Vårbyg efterafgrøde	• Vårbyg efterafgrøde
• Kløvergræs	• Vårbyg kl.græsudlæg	• Vårbyg efterafgrøde
• Kløvergræs	• Kløvergræs	• Majs m. efterafgrøde
• Majs m. efterafgrøde	• Kløvergræs	• Majs m. efterafgrøde
• Majs m. efterafgrøde	• Kløvergræs	• Majs m. efterafgrøde
• Majs m. efterafgrøde	• Kløvergræs	• Majs m. efterafgrøde
• Majs m. efterafgrøde		
• + Vårbyg efter vårbyg		

SEGES INNOVATION

Afgrødefordeling ved tilpasning på Kims ejendom

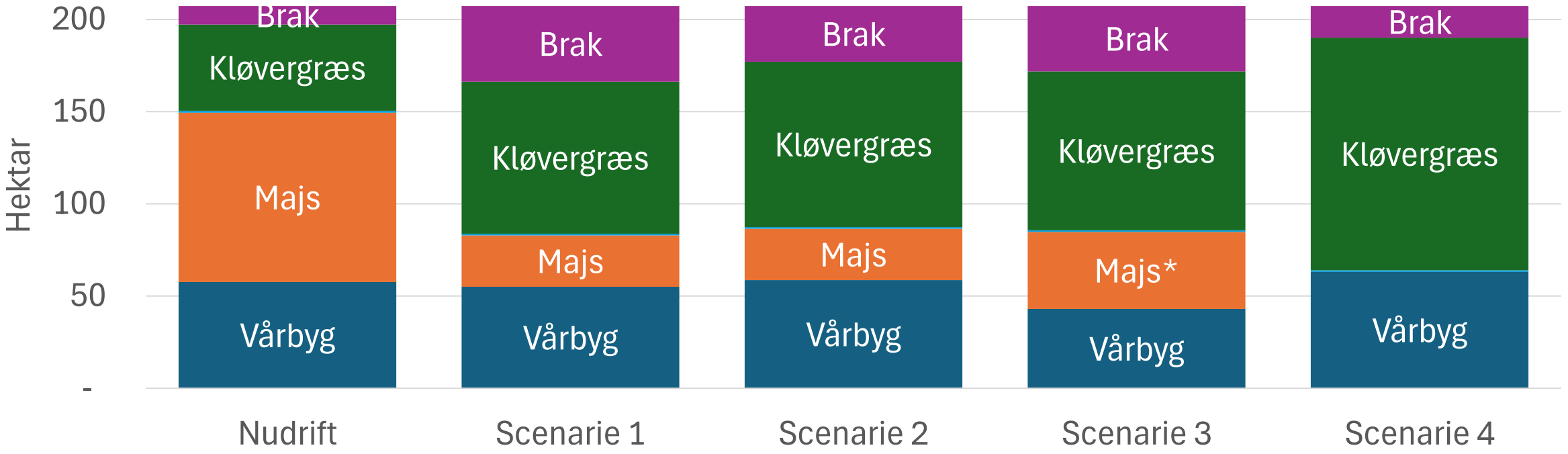

N-tildeling ift. norm	100 pct.	80 pct.	80 pct.	80 pct.
			*Majs i monokultur	
Tab i fht. nudrift	2.735 kr./ha	2.772 kr./ha	2.805 kr./ha	2.888 kr./ha
Behov for indkøbt majs	488.000 FEN	479.000 FEN	356.000 FEN	516.000 FEN

Meromkostning til indkøbt majs og bortkørsel af gylle er indregnet i tabet
Merpris for indkøbt majs: 25 øre/FEN
Bortkørsel gylle ved brak: 50 kr. pr. ton

SEGES INNOVATION

Forskel i kvotetildeling mellem FLAD og VISA

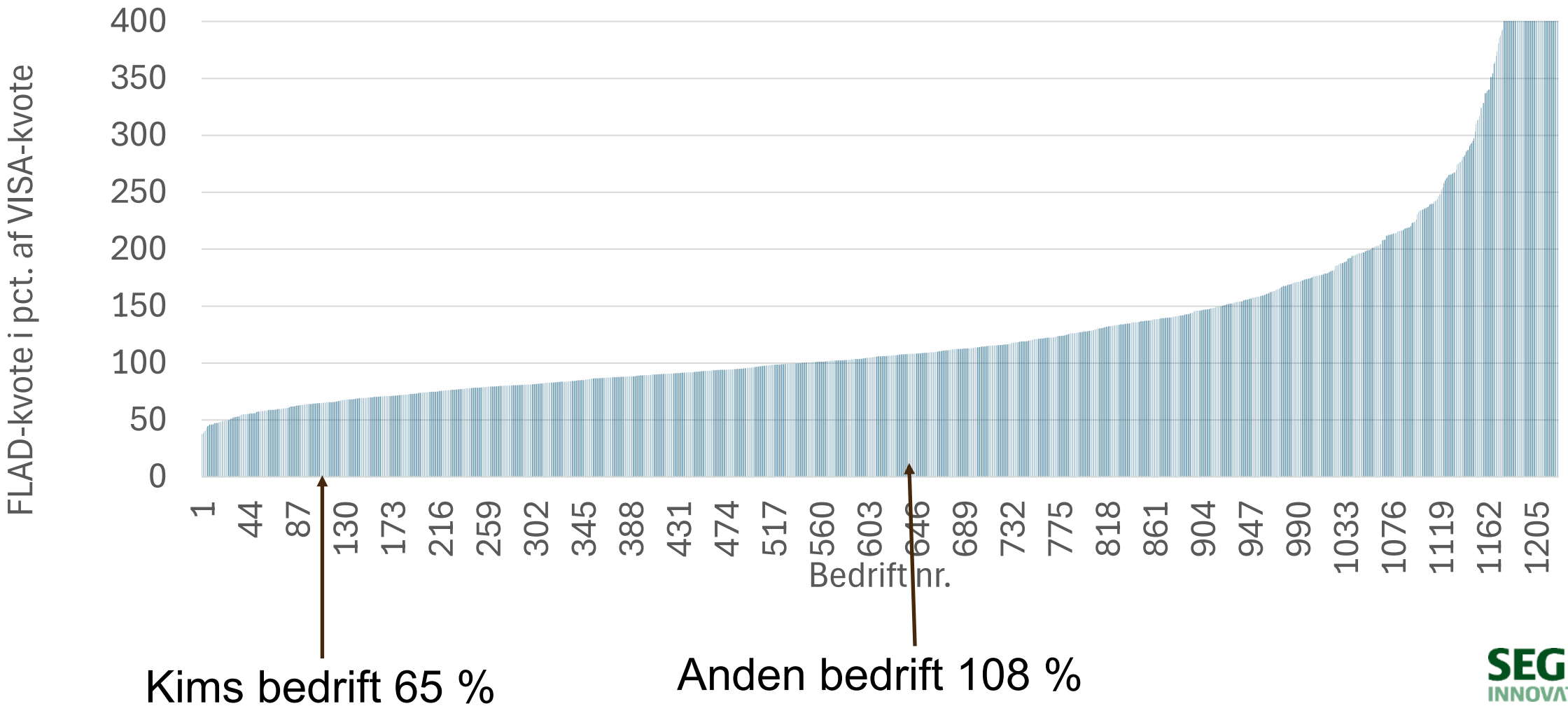

SEGES INNOVATION

Det er ikke ens for alle

- Kims bedrift har gennemsnitlig retention på 52
- En anden bedrift på ca. samme størrelse har retention på 71
- Samme metode for tilpasning i hvert scenarie

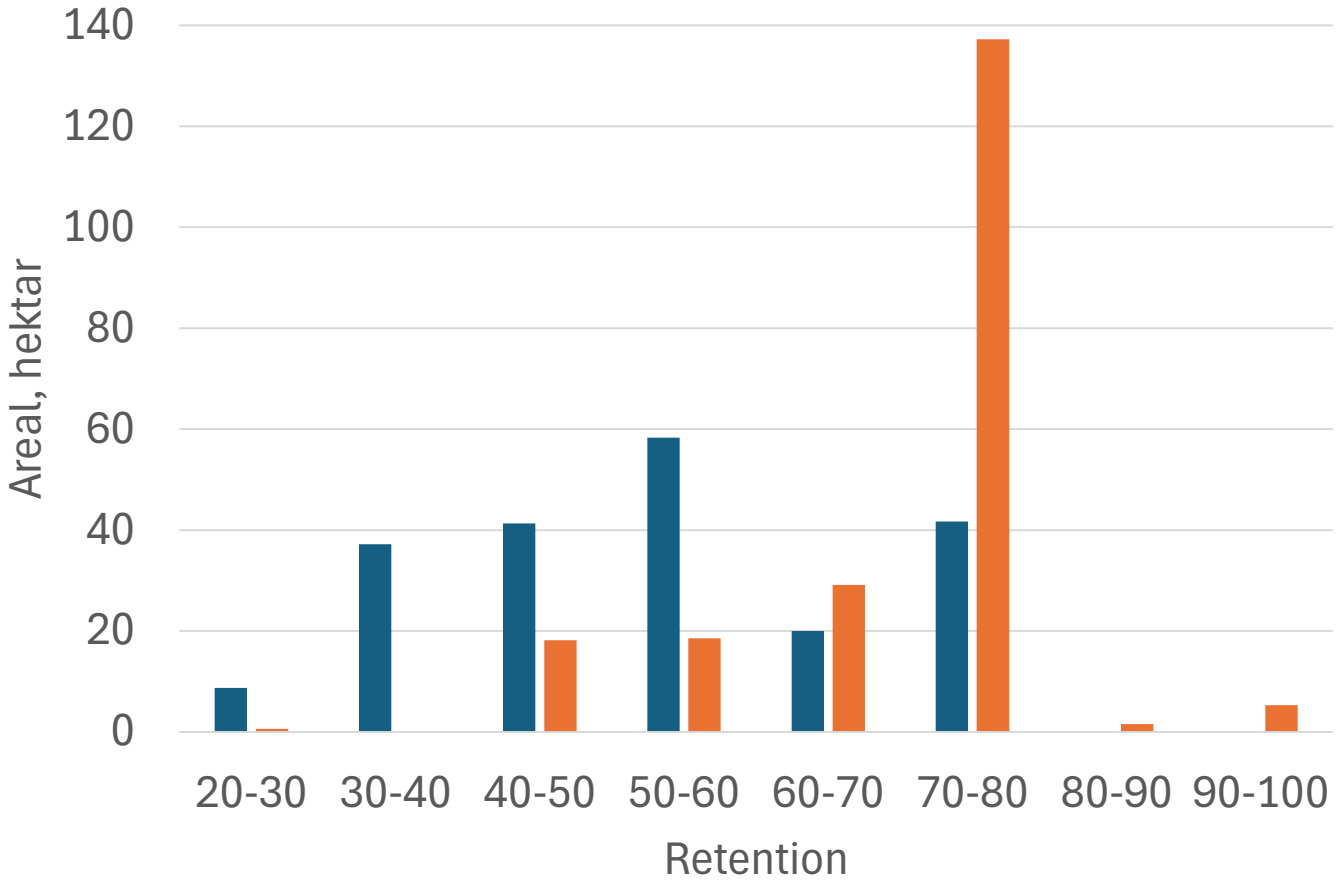

SEGES INNOVATION

Afgrødefordeling ved tilpasning på ejendom med højere retention end Kims

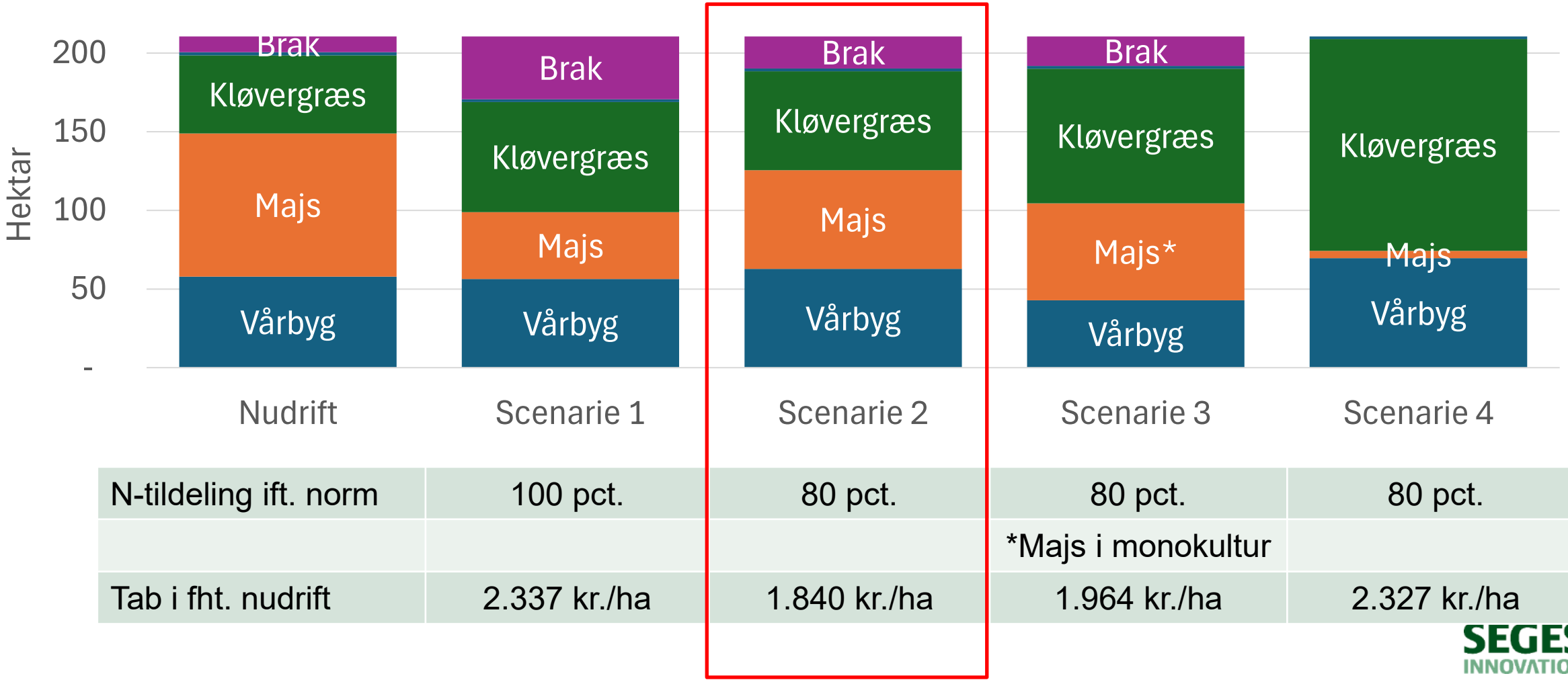

N-tildeling ift. norm	100 pct.	80 pct.	80 pct.	80 pct.
			*Majs i monokultur	
Tab i fht. nudrift	2.337 kr./ha	1.840 kr./ha	1.964 kr./ha	2.327 kr./ha

SEGES INNOVATION

Tabet er mindre på bedrifter med høj retention

- Tabet er 160-190 tkr. mindre i scenarie 2 og 3!
- Jorden kan ikke bare lige flyttes
- Retentionen kan øges ved at lave vådområder og minivådområder

SEGES INNOVATION

Andre mulige løsninger

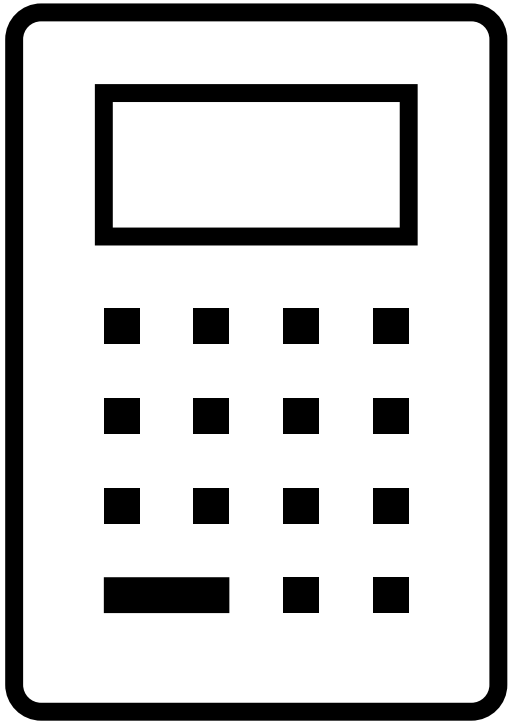

- Køb af udledningskvote
- Køb af grovfoder
- Forpagtning af jord
- Køb af jord

SEGES INNOVATION

Mark udbytter
Foder

- Udbytte niveau græs 5 slæt 12.000 fe
- Skal bruge ca. 600.000 fe i græs
- Har selv 47 ha i græs

- Udbytte niveau majs 11.500-13.500 fe
- Skal bruge ca. 1.300.000 fe majs
- Har selv 92 ha i majs, køber resten

TOFTLUNDGÅRD
GENETICS | INNOVATION | FARMING | SCIENCE

Hvordan kan foderplan se ud

- Udgangspunkt i scenarie 3 (monokultur)
- 86 ha græs 12.000 Fe ca. 1.000.000 Fe
- 42 ha majs 12.500 Fe ca. 500.000 Fe
- Fodring kan godt lade sig gøre.
- Ydelsen? beholde eller falde? Ko antal ned?
- Køerne bliver hurtigere fyldt op
  – risiko for mangel på energi.
- Indkøb af kolbemajs eller køb af majsmel
  - hvordan kommer co2 regnskab til at se ud?

Scenarie 3

TOFTLUNDGÅRD
GENETICS | INNOVATION | FARMING | SCIENCE

Hvad kan vi gøre

- Høj udnyttelse af kvælstof i gylle
- Mere placering af gyllen til majs med nitrifikationshæmmer
- Skære ned på handelsgødning til græsmarker
- Fokus på kløvermarker
- Tidlige sorter af majs f.eks. høst 17 sep. reducerer udvaskning med 27 %
- Leje jord til braklægning

TOFTLUNDGÅRD
GENETICS | INNOVATION | FARMING | SCIENCE

Fremtiden ?

- Hvordan ser situationen ud i 2027
- Kommer der fakta på bordet i Knudedyb
- Bliver politikerne klogere
- Skal jeg til at se på roer i planen de udleder 50 kg N majs 90 kg N eller andet
- Leje jorden ud og få leveret alt foder

Vi finder løsninger

TOFTLUNDGÅRD

GENETICS | INNOVATION | FARMING | SCIENCE